

**BEVÁNDORLÁSI ÉS ÁLLAMPOLGÁRSÁGI
HIVATAL**

Iktatószám: 106-Ji-23410/1 /2013.

Dr. Pardavi Márta úrhölgy részére,
társelnök

Magyar Helsinki Bizottság

Budapest

Tisztelt Társelnök Asszony!

Hivatkozással a Magyar Helsinki Bizottság (a továbbiakban: Bizottság) 2013. július 24-i, a nyírbátori Menekültügyi Őrzött Befogadó Központban (a továbbiakban: őrzött befogadó központ) tett látogatásáról készült jelentésre az alábbi észrevételeket teszem:

1. A nyírbátori Menekültügyi Őrzött Befogadó Központ „B” épületével kapcsolatos észrevételek

1.1. Általános megállapítások

- A menekültügyi őrizet elrendelésére minden esetben a menedékjogról szóló 2007. évi LXXX. törvény (a továbbiakban: Met.) 31/A és 31/B §-ban meghatározott feltételek figyelembe vételével és az adott ügy egyedi sajátosságai alapján kerül sor. A jelentésben sérelmezett körülmény, miszerint egyes kérelmezők nyílt befogadó állomásra, mások pedig menekültügyi őrizetbe kerülnek, éppen az egyéni elbírálás követelményének való megfelelés következménye. Mind, a menekültügyi hatóság - a Met. 31/E. § (1) bekezdésében előírtaknak megfelelően- mind pedig az őrzött befogadó központ - a menekültügyi őrizet végrehajtásának szabályairól és a menekültügyi óvadékról szóló 29/2013. (VI.28.) BM rendelet (a továbbiakban: BM rendelet) 5. § (1) bekezdésében előírtaknak megfelelően - minden egyes őrizetbe vétel során kiemelt figyelmet fordít a kérelmezők megfelelő tájékoztatására.

- Az őrizet jogalapjával kapcsolatban tett észrevételeiket érintően hangsúlyozom, hogy nem fordulhat elő olyan eset, hogy az őrizetben lévők ne rendelkezzenek kellő információval a fogva tartásról, jogaikról, mert az őrizetet elrendelő határozat egyértelműen tartalmazza az őrizet okát. Kiemelni kívánom, hogy a határozat minden esetben a kérelmező által értett nyelven kerül közlésre. A kérelmezők tájékoztatását szolgálja a munkanapokon igénybe vehető napi két órás menekültügyi ügyfélfogadás lehetősége is, azonban az ezeken való megjelenés – a konkrét hatósági felkéréseket leszámítva – önkéntes, arra egyik őrizetes sem kötelezhető. Az őrzött központ vezetője kiemelt figyelmet fordít arra, hogy a hatósági tájékoztatás mellett a napi 24 órában jelenlévő szociális asszisztensek is széleskörű információt adjanak az őrizetesek részére akár szóban, akár kifüggesztett tájékoztatók révén.

- Az állami jogi segítségnyújtás igénybevételének lehetősége adott az őrizetesek számára a minden szinten megtalálható nyilvános telefon, illetve az egész nap használható internet szolgáltatás igénybevételével. Az erre vonatkozó tájékoztatók szintén kifüggesztésre kerültek. A Bizottság megállapításával (2. oldal 1. bekezdés) ellentétben a kérelmező részére a jogi képviselőt nem a Hivatal, hanem a jogszabályok alapján az illetékes bíróság jelöli ki. A Nyírbátori Járásbíróság következetesen és szigorúan megköveteli az indítványozó hatóságtól az őrizetbe-vétel és annak hosszabbítása során a egyéniesítést, valamint annak tényállásszerű bizonyítását, hogy az ügyfél rendelkezésre állása más eszközzel nem, kizárólag őrizettel biztosítható. Tájékoztatom, hogy a kérelem visszavonása után nem azonnal kerülnek át a fogvatartottak az „idegenrendészeti fogdára”, ugyanis ekkor döntést kell hozni a menekültügyi eljárás megszüntetéséről, azt át kell adni az ügyfélnek, ami ellen felülvizsgálatnak van helye. A felülvizsgálati kérelem előterjesztési határidejének lejárt (3 nap) után válik jogerőssé a döntés, amely után van lehetőség a menekültügyi őrizet megszüntetésére, valamint az idegenrendészeti őrizet elrendelésére.

- A fiatalkorúakra vonatkozó megállapításokkal összefüggésben tájékoztatom, hogy amennyiben az ügyfél az elfogása alkalmával 18 éven alulinak mondja magát, akkor eseti orvos-szakértői (általában az előállítást végző rendőri szerv biztosítja) vizsgálat alapján születik meg ügyében a döntés. Az őrizetbe vétel csak e vizsgálat elvégzése után történhet meg. Amennyiben a külföldi nem fogadja el ezt a véleményt, akkor a menekültügyi hatóság igazságügyi orvos-szakértőt rendel ki a valószínű életkor megállapítására, valamint az eljárást felfüggeszti. Mivel a vizsgálat időpontját és a helyszínre való szállítást (csak Békéscsabán van a szakértői jegyzékben is szereplő megfelelő szakorvos) meg kell szervezni, így a vizsgálat nem azonnal történik meg. Ha az eljárás során nyilatkozik az ügyfél a kiskorúságáról, természetesen szakértő kirendelésre kerül sor.

- A szociális munkások napi 24 órában elérhetőek az őrzött befogadó központban. Az őrzött befogadó központ vezetője az egyes szolgálatok szervezésekor külön figyelmet fordít arra, hogy olyan személyek kerüljenek egy műszakba, akik nyelvismerettel rendelkeznek, illetve alkalmasak a multikulturális gondolkodásra. Éppen ezért nem fordulhat elő, hogy nyelvi, illetve kommunikációs problémák miatt ne kerüljön sor érdemi segítségnyújtásra az őrizetesek részére. A szociális munkások kiválasztása, felvétele egyébként minden esetben a jogszabályi előírásoknak megfelelően történik és a Hivatal kiemelt figyelmet fordít mind a nyelvi, mind pedig a szakmai képzésükre.

- A Hivatal fontosnak tartja a közösségi programok szervezését. Tekintettel az őrzött központ megnyitása óta eltelt viszonylag rövid időre, ilyen jellegű tevékenységek közül – a sportolási lehetőségek mellett – egyelőre elsősorban a nyelvi, különösen a magyar nyelvi foglalkozások megszervezésére került sor.

1.2.Kapcsolattartás, vásárlás

- A jelenlegi internetkapcsolat megfelelő szinten biztosítja az őrizetesek számára a külvilággal való kapcsolattartást. Amennyiben a rendeltetésszerű használat során lassul az oldalak betöltése, a problémát informatikus igénybevételével orvosoljuk. A használatban lévő gépek gyorsabb, modernebb változatának beszerzése pályázati úton lehetséges.

- Az őrzött befogadó központban a működésének kezdete óta van lehetőség sportolásra (futball, asztali tenisz, kosárlabda) és a Hivatal pótolja is folyamatosan az elhasznált és sérült

sporteszközöket. Mindemellett a külföldieknek is vigyázni kell mind, aporteszközök, mind pedig egyéb eszközök (internet szoba eszközeinek) állag megóvására.

- A külföldiek vásárlási lehetőség tekintetében tájékoztatom, hogy a bolt üzemeltetését az őrzött szálláshoz hasonlóan külső vállalkozó végzi, aki váltja a külföldiek pénzét, az adott pénznem (általában euro) napi vételi közép árfolyamán. A napi vételi árfolyamot az üzletben árusító személy ugyanúgy kifüggeszti, mint az egyes termékek árait tartalmazó árlapot. Ennek meglétét a befogadó központ vezetője és a szociális munkások a vásárlás napján ellenőrzik.

III. Étkezés

- Az őrizetese a jogszabályban előírt étkeztetési norma alapján kapnak ellátást, ami jelenleg nettó 800,-Ft/Fő/nap, ez heti minimum egyszeri gyümölcs ellátást foglal magában. Az ételt a rendőrség konyhája biztosítja az előírásoknak megfelelő mennyiségben és minőségben. Egyebekben a jogszabály arra is lehetőséget nyújt, hogy az őrizetese az élelmezésüket saját költségükön kiegészítsék. Az őrzött befogadó központ vezetője ennek érdekében folyamatosan egyeztet a vásárlást biztosító vállalkozóval a különböző igények kielégítése érdekében.

IV. Egészségügyi ellátás, higiénia

- Az intézmény szerződéses háziorvosa vizsgálja meg a rendelésen megjelent betegeket. Ő állapítja meg a diagnózist, írja fel a szükséges gyógyszeres kezeléseket, szükség szerint küldi szakorvosi vizsgálatra, illetve kórházi kezelésre a betegeket. Az intézmény közel 700 000,- Ft értékben rendelkezik gyógyszer készlettel, melyből az orvos biztosítja a gyógyszereket azon személyeknek, akiknek egészségügyi állapota indokolja. Hangsúlyozom, hogy jelenleg is biztosításra kerül tolmács orvosi vizsgálatok alkalmával.

- Az intézményben a mellékhelyiség és zuhanyzók száma 2005 évben az épület teljes felújításakor került kialakításra, amikor uniós pénzből hozták létre a 107 fő befogadására alkalmas közösségi szállást. Jelenleg 105 fő elhelyezésére rendelkezésre áll 10 db zuhanyzó hely, 10 db angol wc, valamint 2 db férfi álló wc (4-4 személyes). Véleményem szerint ezen körülmények a befogadottak létszámának és a jogszabályi előírásoknak teljesen megfelelnek.

- Az intézmény ivóvíz rendszere része a nyírbátori városi rendszernek, mely az őrzött befogadó központon kívül közel 15000 ember számára biztosítja az ivóvizet.

V. Egyéb

- A bíróságra kísért személyeket a rendőrség munkatársai a belső szabályzatuknak megfelelően kísérik, szállítják. Ezen előírásokat mind a Hivatalnak, mind pedig az őrzött befogadó központnak be kell tartania. A BM rendelet 2. §-a alapján, a befogadaskor az elismerését kérőtől el kell venni a készpénzt, ugyanakkor az intézmény szociális munkásai minden esetben biztosítják a külföldiek letétjéből azon összegeket, amelyből vásárolni tudnak.

VI. Egyedi panaszok

- A jelentésben rögzített panaszok tekintetében tájékoztatom, hogy mindkét fogvatartott esetében a szakértő kirendelése megtörtént, 2013. augusztus 28-án sor került az őrizetese elszállítására Békéscsabára a vizsgálatok elvégzése céljából.

2. A nyírbátori Menekültügyi Őrzött Befogadó Központ „A” épületével kapcsolatos észrevételek:

2.1. Általános megállapítások

- Az őrzött befogadó központban folyamatos munkarendben 2 fő szociális munkás lát el szolgálatot, ezért az „A” épületben naponta több esetben is megjelenik szociális munkás a napi létszám ellenőrzések, borotválkoztatások, orvosi vizsgálatokra, vásárlásokra, illetve az ügyfélfogadásra való átkísérések alkalmával annak érdekében, hogy minden őrizetes számára azonos feltételek, lehetőségek legyenek biztosítva.

- Az őrzött befogadó központ vezetője intézkedett faliórák vásárlása érdekében mindkét épület rész esetében, illetve az „A” épületben is kifüggesztésre került a vásárlások időpontja.

2.1. Elhelyezés, higiénia

- Az őrzött befogadó központban lévő fürdőszoba takarításával és a világítással kapcsolatos panaszokat, problémákat jeleztük az épület fenntartásáért felelős rendőrségi gazdasági szerv részére, akik tájékoztatták a befogadó központot, hogy intézkedtek a folyamatos takarítás biztosítása érdekében és a zárkában a kiégett izzók kicserélésre kerültek.

- A borotválkozás a napirendben foglaltak szerint történik „B” épülethez hasonlóan az „A” épületben is. A befogadó központ intézkedett hajvágó gép és körömvágásra alkalmas eszközök beszerzéséről, így a haj és körömvágás is megoldottá vált a befogadó központban tartózkodó külföldiek számára.

2.2. Ruházkodás

- Az őrzött befogadó központ a jogszabály által előírt esetekben az alapruházat pótlását biztosítja a külföldinek. Adományok beérkezése esetén, azokat igény szerint a fogvatartottak között osztjuk szét.

2.3. Egyedi panaszok

A jelentésben említett „A” épületben fogvatartott panaszos ügyében szintén megtörtént a szakértő kirendelése és a másik 2 fővel együtt 2013. augusztus 28-án sor került az őrizetes elszállítására Békéscsabára a vizsgálatok elvégzése céljából.

Budapest, 2013. szeptember 9.

Üdvözlettel

Zsuzsanna Végh
Dr. Végh Zsuzsanna
 főigazgató

Készült: 1 példányban
 Kapja: 1 pld. - címzett (email útján)
 1 pld. - irattár